

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Užsienio reikalų komitetas

2013/2024(INI)

27.9.2013

NUOMONĖ

Užsienio reikalų komiteto

pateikta Teisės reikalų komitetui, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui ir Konstitucinių reikalų komitetui

dėl Stokholmo programos laikotarpio vidurio peržiūros
(2013/2024(INI))

Nuomonės referentas: Jean-Jacob Bicep

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingus Teisės reikalų komitetą, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą ir Konstitucinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. ragina Komisiją ir Europos išorės veikslių tarnybą (EIVT) imtis praktinių priemonių didesniai ES išorės ir vidaus politikos darnumui ir nuoseklumui užtikrinti laikantis įsipareigojimų, nustatytų, *inter alia*, Komisijos komunikate „Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos piliečiams. Stokholmo programos įgyvendinimo veikslių planas“ (KOM(2010) 0171);
2. pabrėžia, kad pagal Europos Sąjungos sutartį (ES sutartį) ES vidaus ir išorės politikos priemonėmis žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei skiriamas didžiausias dėmesys – tai numatyta ES sutarties 2, 3 ir 21 straipsniuose, todėl mano, kad reikėtų stengtis nuosekliai laikytis šių vertybių, jas saugoti ir populiarinti, kad ES būtų patikima pasaulio arenoje; apgailestauja, kad Komisija ir toliau atsisako parengti veikslių planą žmogaus teisių srityje, kad įgyvendinant laisvės, saugumo ir teisingumo politikos išorės aspektus būtų propaguojamos ES vertybės, kaip Stokholmo programoje ragina Taryba; teigiamai vertina ES strateginę programą žmogaus teisių srityje ir susijusį veikslių planą, kuriuose, *inter alia*, daug dėmesio skiriama kovai su prekyba žmonėmis, moterų galimybėms naudotis žmogaus teisėmis, migrantų pilietybės neturėjimo ir jų savavališko sulaikymo trečiojoje šalyje problemoms, tačiau pabrėžia, kad šis veikslių planas nėra veikslių plano žmogaus teisių srityje pakaitalas;
3. teigiamai vertina 47 Europos Tarybos valstybių narių ir Europos Sąjungos pasiektą susitarimą dėl ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos projektą ir laukia teigiamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nuomonės dėl sutarto teksto; ragina Parlamentą ir Tarybą greitai ratifikuoti Sutartį, kai tik Teisingumo Teismas pateiks galutinį sprendimą;
4. yra įsitikinęs, kad ES ir jos valstybės narės neturėtų pasirašyti susitarimų laisvės, saugumo ir teisingumo srityje su trečiosiomis šalimis, kuriose yra didelis žmogaus teisių pažeidimų pavojus ir kuriose nesilaikoma teisinės valstybės principų; pabrėžia, kad visi susitarimai šioje srityje turėtų būti sudaromi kruopščiai atlikus poveikio žmogaus teisėms vertinimą ir turėtų apimti su žmogaus teisėmis susijusią nuostatą dėl susitarimo nutraukimo; ragina Komisiją sukurti stebėsenos mechanizmus, kuriuos taikant būtų galima vykdyti visuomeninę laisvės, saugumo ir teisingumo politikos įgyvendinimo kontrolę, įtraukiant ir pilietinę visuomenę trečiojoje šalyje; ragina Komisiją paaiškinti apsaugos priemones, taikomas siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant Europolo susitarimus trečiųjų šalių pateikiama informacija nebūtų gaunama kankinant ir netinkamai elgiantis;
5. reiškia susirūpinimą dėl to, kad kaimyninėms šalims keliama vis daugiau reikalavimų, susijusių su ES migracijos ir sienų valdymo politika; ragina vadovautis žmogaus teisėmis grindžiamu požiūriu į ES migracijos ir sienų valdymo politiką, pagal kurią visada pirmiausia būtų atsižvelgiama į legalių ir nelegalių migrantų bei kitų pažeidžiamų grupių asmenų teises; primena, kad įgyvendinant ES migracijos politiką Europos žmogaus teisių konvencija taikoma eksteritorialiai, kaip nurodė Europos žmogaus teisių teismas;

6. pirmiausia pripažįsta žmogaus teisių pažeidimus, vykdomus prie Graikijos sienos su Turkija, kur Graikijos valdžios institucijoms statant tvorą ir, kaip pranešama, kolektyviai išsiunčiant (grąžinant) ir sistemingai ilgam laikui sulaikant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir nelegalius migrantus, taip pat vaikus, pažeidžiama Europos ir tarptautinė teisė;
7. primena, kad valstybės narės bendrai atsakingos už Sąjungos išorės sienas; tebėra susirūpinęs dėl įvykių prie Graikijos ir Turkijos, Kipro, Maltos, Italijos sienų, susijusių su nelegalių migrantų atvykimu, ir ragina valstybes nares, padedant Komisijai ir EIVT, užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos nagrinėtų kiekvieno į jų teritoriją atvykstančio asmens individualią padėtį, remdamosi Europos įsipareigojimais žmogaus teisių srityje ir atsižvelgdamos į pažeidžiamų grupių asmenų poreikius; ragina Komisiją padėti valstybėms narėms teikti į ES teritoriją atvykstantiems pabėgėliams, prieglobsčio prašytojams ir nelegaliems migrantams būtinas paslaugas, pvz., pakankamą sveikatos priežiūrą ir būstą;
8. ragina Komisiją pateikti ataskaitą dėl to, kokių priemonių ji imasi siekdama užkirsti kelią savavališkam migrantų sulaikymui trečiosiose šalyse pagal savo įsipareigojimą, nustatytą ES veiksmų plano žmogaus teisių srityje 14 dalies d punkte;
9. reiškia nerimą dėl didėjančio mirčių, ypač jūroje, ir žmogaus teisių pažeidimų atvejų, kurių pasitaiko nelegaliems migrantams bandant patekti į ES, skaičiaus; prašo, kad prieš sudarant bet kokį agentūros FRONTEX ir trečiosios šalies susitarimą Komisija konsultuotųsi su Parlamentu; atkakliai tvirtina, kad šiuose susitarimuose turi būti numatytos didelės apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų visapusiškai laikomasi žmogaus teisių standartų, be kita ko, vykdant grąžinimo, bendro patruliavimo, paieškos ir gelbėjimo arba perėmimo operacijas; primena įvairias tarptautinių organizacijų (Europos Tarybos ir JTO), Pagrindinių teisių agentūros ir Europos ombudsmeno parengtas ataskaitas, susijusias su ES išorės sienų valdymo poveikiu migrantų teisėms ir su tuo, kaip FRONTEX laikosi pagrindinių teisių; ragina ES institucijas ir valstybes nares kuo greičiau imtis priemonių, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad migrantų teisės nebebūtų pažeidžiamos (dėl tokių pažeidimų pasitaiko taip pat ir migrantų mirties atvejų), ir primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų; todėl primygtinai ragina ES nagrinėti agentūros FRONTEX pranešimus apie netinkamą elgesį su migrantais, pabėgėliais ir prieglobsčio prašytojais prie ES sienų, visų pirma susijusių su sulaikymo sąlygomis; pabrėžia, kad, pirmiausia atsižvelgiant į ypatingą nestabilumą ir politinius neramumus MENA regione, atitinkamos Komisijos tarnybos, EIVT ir specializuotos ES agentūros turi vadovautis holistiniu požiūriu ir koordinuoti savo pastangas, spręsdamos nelegalios migracijos į ES valstybes nares klausimą, kad tai atitiktų Europos principus bei vertybes ir ES pastangas stabilizuoti ir demokratizuoti regioną ir platesnę kaimyninę pietų teritoriją pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP) ir (arba) bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP);
10. reiškia didelį susirūpinimą dėl trečiųjų šalių piliečių ir pilietybės neturinčių asmenų, priimamų pagal ES readmisijos susitarimus, likimo, įskaitant jų neriboto sulaikymo, teisinio neapibrėžtumo padėties arba grąžinimo į kilmės šalį atvejus, ir prašo, kad su trečiųjų šalių piliečiais susijusios nuostatos būtų išbrauktos iš šių susitarimų; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti Komisijos atlikto readmisijos susitarimų vertinimo išvadose pateiktas

rekomendacijas; ragina Komisiją leisti NVO, tarptautinėms organizacijoms ir Europos Parlamento atstovams dalyvauti jungtinių readmisijos komitetų veikloje ir primygtinai ragina Komisiją suteikti Parlamentui galimybę susipažinti su šių komitetų rengiamais dokumentais; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant sustabdyti ES readmisijos susitarimo taikymą, jeigu yra pažeidžiamos žmogaus teisės;

11. ragina Komisiją išplėsti Pagrindinių teisių agentūros kompetencijos sritį įtraukiant į ją visas šalis kandidates ir kaimynines šalis, pavesti jai konkretų vaidmenį, susijusį su ES institucijų konsultavimu, kaip užtikrinti vidaus ir išorės politikos žmogaus teisių srityje darnumą ir nuoseklumą; ragina parengti visoms valstybėms narėms vienodus rodiklius, susijusius su pagrindinių teisių laikymusi;
12. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis būtinų teisėkūros ir administracinių priemonių, kuriomis suteikiama galimybė išduoti vizas skubos tvarka ir palengvinti laikino prieglobsčio suteikimą žmogaus teisių gynėjams iš trečiųjų šalių, kuriems gresia pavojus; ragina įvertinti esamą judumo partnerystę, ypač pagalbos plėtrai, teisėtos migracijos ir neteisėtos migracijos tarpusavio priklausomybę, kaip apibrėžta pagal visuotinį požiūrį į migraciją ir judumą;
13. primena pagrindinį agentūros FRONTEX ir Europos policijos koledžo vaidmenį – mokyti darbuotojus ir pasieniečius, kad Europos teismų ir teisėsaugos sprendimai būtų vykdomi laikantis migrantų žmogaus teisių;
14. pabrėžia, kad valstybės narės, ir toliau atsisakydamos prisijungti prie Tarptautinės konvencijos dėl visų migruojančių darbuotojų ir jų šeimos narių teisių apsaugos, kuri yra viena iš pagrindinių tarptautinių konvencijų žmogaus teisių srityje, pažeidžia pagrindinį žmogaus teisių nedalumo principą ir menkina ES patikimumą sprendžiant žmogaus teisių klausimus su trečiosiomis šalimis;
15. labai pritaria Europos Vadovų Tarybos raginimui sustiprinti agentūros FRONTEX vaidmenį remiantis Stokholmo programa, kad agentūra turėtų daugiau pajėgumų veiksmingiau reaguoti į kintančius migracijos srautus;
16. ragina dialogo žmogaus teisių klausimais šalis ir teisingumo, laisvės ir saugumo pakomitečius, įsteigtus įgyvendinant susitarimus su trečiosiomis šalimis, ypač šalimis, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, ir apskritai visus subjektus, susijusius su readmisijos susitarimais, laikytis labiau suderinto požiūrio;
17. ragina ES skirti daugiau dėmesio pilietybės neturėjimo trečiosiose šalyse klausimui ir šiuo tikslu, be kita ko, įsteigti ES veiksmų plane žmogaus teisių srityje paskelbtą bendrą Komisijos ir EIVT grupę, kuri spręstų šiuos klausimus su trečiosiomis šalimis;
18. palankiai vertina ES institucijų ir valstybių narių nuolatinės pastangas daryti pažangą siekiant visuotinės paramos Tarptautiniam baudžiamajam teismui (TBT), kaip vienai iš pagrindinių teisingumo nukentėjusiesiems nuo nusikaltimų pagal tarptautinę teisę užtikrinimo ir pagarbos tarptautinei humanitarinei ir žmogaus teisių teisei skatinimo priemonių, ir siekiant visuotinio bendradarbiavimo su TBT; ragina visas valstybes nares sudaryti bendruosius susitarimus su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu, ypač dėl liudytojų perkėlimo, laikino paleidimo, išteisintų asmenų perkėlimo ir teismo nuosprendžių

vykdymo; ragina ES valstybes nares, kaip TBT Romos statuto sutarties šalis, užtikrinti, kad Tarptautinis baudžiamasis teismas turėtų išteklių, reikalingų jo įgaliojimams vykdyti ir teisingumui patikimai, sąžiningai ir skaidriai užtikrinti;

19. ragina Tarybą ir Komisiją visapusiškai atsižvelgti į Parlamento rekomendacijas ir jas integruoti į tolesnių veiksmų, vykdytinų pasibaigus Stokholmo programai, programą arba strategiją, kurioje turėtų būti numatytas daugiamečių būsimų ES pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, politikos pasiūlymų ir veiksmų, susijusių su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, planavimas;
20. laukia ES kovos su korupcija ataskaitos, kurią Komisija paskelbs 2013 m.; tikisi, kad, kai Komisija valstybėse narėse nustatys labiausiai korupcijai palankias sritis, bus lengviau skatinti kovą su korupcija, dalijimasi geriausia patirtimi, nustatyti ES tendencijas ir skatinti savitarpio mokymąsi bei tolesnį ES ir tarptautinių įsipareigojimų laikymąsi; ragina Komisiją apsvarstyti būsimas ES politikos iniciatyvas kovos su korupcija srityje, ypač privalomus teisės aktus valstybėms narėms ir institucijoms, kuriuose atsispindėtų aukščiausi skaidrumo ir sąžiningumo standartai ir būtų pakankamai atsižvelgiama į neigiamą korupcijos poveikį žmogaus teisėms ES ir trečiosiose šalyse;
21. primygtinai ragina valstybes nares, konkrečiai – Graikiją, Airiją, Liuksemburgą, Lenkiją ir Švediją, ratifikuoti Europos konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų; ragina valstybes nares greitai perkelti į savo vidaus teisę 2013 m. rugpjūčio 12 d. direktyvą 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR¹;
22. patvirtina savo įsipareigojimą stiprinti transatlantinius santykius pasauliniais klausimais ir strateginę šių santykių svarbą, tačiau primygtinai teigia, kad stebėjimo programos, pvz., PRISM, gali lemti žmogaus teisių – teisių į privatumą ir šeimos gyvenimą, taip pat teisių į ryšių konfidencialumą – pažeidimus, taip pat gali turėti padarinių kitų Europos ir užsienio šalių piliečių žmogaus teisių, pvz., teisės į saviraiškos laisvę, laikymuisi; ragina JAV valdžios institucijas Europos Sąjungai nedelsiant suteikti visą informaciją apie šias duomenų rinkimą apimančias stebėjimo programas, ypač apie jų teisinį pagrindą, reikalingumą, proporcingumą ir apsaugos nuostatas, įgyvendintas siekiant apsaugoti žmogaus teises ir apimančias teises pažeidimų atveju padarytos žalos atlyginimo priemones;
23. primygtinai teigia, kad Komisija, Taryba ir valstybės narės turėtų apsvarstyti visas savo turimas priemones, atsižvelgdamos į derybas su JAV; todėl ragina laiku sustabdyti susitarimus dėl keleivio duomenų įrašų (PNR) ir Terorizmo finansavimo sekimo programos (TFSP);
24. reiškia didelį susirūpinimą vis didėjančio prekyba žmonėmis naudojantis tarptautiniais ir elektroniniais tinklais masto – tai didelė grėsmė pažeidžiamų grupių asmenims, visų pirma moterims ir vaikams, ypač ekonomikos ir socialinės krizės laikais; todėl pabrėžia, kaip svarbu strategiškai koordinuoti vidaus saugumo strategijos ir Europos saugumo strategijos tikslus ir įgyvendinimą – tam gali prireikti atnaujinti abu dokumentus; rekomenduoja, kad valstybės narės parengtų ir patvirtintų nacionalinius kovos su prekyba žmonėmis planus

---

¹ OL L 218, 2013 8 14, p. 8.

remiantis 2012 m. Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijoje pateiktomis rekomendacijomis ir šią veiklą koordinuojant ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriui;

25. teigiamai vertina 2013 m. gruodžio 13 d. Direktyvos 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio¹ ir 2012 m. spalio 25 d. Direktyvos 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai², įgyvendinimą – šiomis direktyvomis Europos Sąjungoje gerokai sustiprinamos nusikaltimų aukų žmogaus teisės;
26. pabrėžia, kad terorizmas ir organizuotas nusikalstamumas tebekelia didelę grėsmę; teigiamai vertina Europolo ir Eurojusto veiklos susitarimų ir darbinių susitarimų su agentūra FRONTEX griežtinimą siekiant kovoti su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu;
27. reiškia susirūpinimą dėl elektroninių nusikaltimų, lytinių nusikaltimų prieš vaikus ir sukčiavimo didėjimo tendencijos pasaulyje ir Europos Sąjungoje ir didžiulės šiais nusikaltimais visiems pasaulio piliečiams daromos finansinės bei psichologinės žalos; teigiamai vertina tai, kad Europole sukurtas Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centras, kovojantis su elektroniniais nusikaltimais ir tuo tikslu telksiantis veiklos bei analizės pajėgumus tyrimams ir bendradarbiavimui su tarptautiniais partneriais;
28. primena, kaip svarbu ypatingą dėmesį ir paramą skirti nukentėjusiesiems nuo terorizmo ir juos pripažinti socialiniu požiūriu, ir pabrėžia, kad skubiai reikia parengti konkrečią teisėkūros priemonę dėl nukentėjusių nuo terorizmo.

---

¹ OL L 338, 2011 12 21, p. 2.

² OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	24.9.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 54 -: 11 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Pawel Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Kinga Gál, Metin Kazak, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Renate Weber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	José Manuel Fernandes, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Isabella Lövin, Antonio Masip Hidalgo, Antigoni Papadopoulou, Jarosław Leszek Wałęsa